

Rapport från Unescos 13:e generalkonferens

den 20 oktober - den 20 november 1964

avgiven av den svenska delegationen

Rapport från Unescos 13:e generalkonferens
den 20 oktober - den 20 november 1964
avgiven av den svenska delegationen

<u>Innehållsförteckning</u>	<u>Sid.</u>
I. Inledning	2
II. Den svenska delegationen	4
III. Val av president för generalförsamlingen	4
IV. Sveriges inlägg i generaldebatten	4
V. Val av medlemmar i Unescos styrelse	5
VI. Nya medlemsstater	6
VII. Kinas representation	6
VIII. Vissa medlemsstaters rösträtt	7
IX. Budgeten	8
X. Fredlig samexistens	10
XI. Administrativa frågor	11
XII. Portugal och Internationella undervisningsbyrån	12
XIII. Den planerade undervisningsministerkonferensen i Wien	13
XIV. Hamburg-institutet	13
XV. Handikappade barn	14
XVI. Övriga undervisningsfrågor	14
XVII. Det naturvetenskapliga programmet	17
XVIII. Kulturella frågor	22
XIX. Stadgefrågor	24

I. Inledning

Sedan den 12:e generalkonferensen 1962 har Unesco genomgått en kraftig expansion. Antalet anslutna medlemsstater har stigit från 102 till 117. Arbetsuppgifterna har ökat, och kontakten med såväl de övriga FN-organisationerna som med internationella specialorganisationer har avsevärt förstärkts. Sålunda har Unesco dragit upp riktlinjerna för samverkan och skrivit kontrakt med 221 icke-statliga organisationer (s.k. non-governmental organizations) samt anordnat eller medverkat i 385 regionala eller internationella specialistkonferenser inom ramen för undervisning, vetenskap och kultur.

Organisationens utveckling har även medfört att sekretariatet sedan 1962 ökat från 1.171 till 1.516 anställda.

Den kraftigt vidgade programverksamheten har framför allt ägt rum inom ramen för det tekniska biståndet till utvecklingsländer. Extra-budgetära medel har erhållits från FN:s Expanded Programme of Technical Assistance samt Special Fund i en storleksordning, som nära nog motsvarar Unescos egen reguljära budget. En stor del av dessa extra-budgetära medel har använts till olika projekt inom undervisningsområdet, främst till lärarutbildning, förbättring av undervisningsmetoder samt utbildningsplanering. Vidare ges inom undervisningssektorn ett starkt stöd åt den försöksverksamhet, som skall utgöra det första ledet i den av FN proklamerade alfabetiseringskampanjen. Även denna verksamhet finansieras till större delen av extra-budgetära medel.

Inom den reguljära budgeten har den naturvetenskapliga sektorn för den kommande två-årsperioden getts samma prioritet som undervisningsprogrammet erhöll vid Unescos 11:e generalkonferens år 1960. Denna expansion har framför allt ägt rum inom tre specialområden inom det naturvetenskapliga programmet: Starkare stöd åt tillämpad vetenskap och teknik i utvecklingsländerna, ökat internationellt samarbete inom naturvetenskaplig forskning och dokumentation samt effektivisering av kontakter med nationella expertgrupper genom utveckling av medlemsstaternas nationella basorganisation inom vetenskap och teknologi.

Denna markerade omsvängning i programplaneringen är en direkt följd av de krav, som framställdes vid FN:s Genèvekonferens om utnyttjandet av naturvetenskaperna och teknologien för hjälp åt underutvecklade områden (UNCAST), som hölls i februari 1963.

Vid denna konferens framfördes starka krav på expansion av de aktiviteter inom FN:s ram, som återges av konferensens benämning: Utnyttjandet av naturvetenskaperna och teknologien för hjälp åt underutvecklade områden.

När frågan om vilken organisation inom FN-systemet som bäst kunde handha huvudparten av dessa aktiviteter diskuterades, pekades på Unesco såsom det organ, som i första hand borde komma i fråga. Efter lämplig omorganisation - programmässigt såväl som administrativt - ansågs organisationen kunna fylla uppgiften, varför ett nytt fackorgan ej skulle behöva skapas såsom från en del håll önskades. Kravet på Unesco måste dock enligt generaldirektörens egen formulering vara att "science and technology should have the same type of priority within the organization's programme, as has been afforded to education in recent years".

Den 13:e generalkonferensen gav stöd åt denna programutveckling, varigenom det naturvetenskapliga Unesco-programmet ställdes i paritet med undervisningsprogrammet genom en resursökning såväl av den reguljära budgeten som genom extra-budgetära medel, en ökning som är utan motstycke, både absolut och relativt, i organisationens tidigare historia. Då detta nya program i större utsträckning än tidigare kan anses komma till direkt nytta för svenska forskningsgrupper och organisationer, inbjöds representeranter från dessa att såsom observatörer ingå i den svenska delegationen vid den 13:e generalkonferensen.

Vad konferensen i stort beträffar skall tilläggas, att debatterna vid Unescos generalkonferens liksom tidigare många gånger hade en stark politisk prägel. Ofta har diskussionerna varit något av en spegelbild av de storpolitiska motsättningarna i Förenta Nationernas säkerhetsråd och generalförsamling. Helt visst har dessa motsättningar även kommit till uttryck vid den nu avslutade 13:e generalkonferensen, men det torde lika väl kunna sägas, att de prononcerat propagandamässiga inläggen denna gång varit relativt fåtaliga. I vissa frågor kunde man t.o.m. konstatera något av en tyst överenskommelse mellan väst och öst; vid budgetfrågans behandling kunde exempelvis ett visst bekymmer över de nya staternas expansionsiver noteras hos såväl öst- som väststaternas delegater.

II. Den svenska delegationen

Den svenska delegationen bestod av följande personer:

Ordförande: Undervisningsrådet Ragnar Lund

Delegater: Professor Torbjörn Caspersson
Riksdagsledamoten Ruth Hamrin-Thorell
Byråchef Wilhelm Wachtmeister
Lektor Carl-Henrik Wittrock

Ersättare: Civilingenjör Gunnar Hambraeus
Direktör Per Axel Hildeman
Redaktör Bo Kärre
Byrådirektör Leif Leifland
Redaktör Erlend Sundström

Rådgivare: Sekreterare Håkan Granqvist
Manslinrådet Edward Reuterswärd

Observa-
törer: Professor P. Brinck (Statens Naturvetenskapliga
Forskningsråd)
Tekn.lie. G. Lagermalm (Statens Tekniska Forskningsråd)
Direktör G. Rydbeck (Svenska Teknologföreningen)
Tekn.lie. B. Sköld (Ingerjörsvetenskapsakademien)

Sekreterare: Byrådirektör Olof G. Tandberg

Bitr.
sekreterare: Fru Cecilia Gisle

Beträffande de övriga nordiska delegationernas sammansättning hänvisas till bilaga 1.

III. Val av president för generalförsemlingen

Blott en kandidat hade presenterats, nämligen professor N.M. Sissakian, Sovjetunionen, tidigare sitt lands representant i exekutivrådet. Sissakian valdes enhälligt.

IV. Sveriges inlägg i generaldebatten

I generaldebatten deltog 94 talare, av dem 47 undervisningsministrar. Det svenska inlägget, framfört av delegationens ordförande Ragnar Lund, (se bilaga 2), väckte betydande uppmärksamhet och kommenterades av flera talare, däribland representanter för de nordiska staterna samt från

Tyskland och USA. De svenska synpunkterna togs vidare upp av generaldirektör Maheu i dennes sammanfattande slutkommentar av generaldebatten.

De synpunkter i det svenska inlägget, som särskilt kommenterades av generaldirektören var understrykandet av den multilaterala hjälpverksamheten samt de svenska initiativen att kanalisera bilateral hjälpverksamhet genom internationella organ.

Allmänt kan sägas, att generaldebatten präglades av synpunkter på Unescos nya program och framför allt organisationens alltmer dominerande verksamhet i medlemsstater från utvecklingsländerna.

V. Val av medlemmar i Unescos styrelse

Den afro-asiatiska gruppens strävanden att vinna ökat inflytande över Unescos verksamhet kom till tydligt uttryck vid valen av medlemmar i styrelsen. (Bil. 3) Gruppen gjorde anspråk på ytterligare två platser i rådet med motivering att Europa, den amerikanska kontinenten och det brittiska samväldet vore överrepresenterade. Voteringen föregicks av livliga konsultationer mellan de västeuropeiska staterna, och i en förhoppning att det skulle lyckas att bibehålla dessa länders nuvarande representation knöts kontakter med såväl de latinamerikanska delegationerna som med företrädare för öststaterna. Trots detta kunde det afro-asiatiska blocket - ehuru inom detta framträdde konkurrerande anspråk - inregistrera en betydande framgång: den rådsplats, som tidigare roterat inom Benelux-länderna, gick förlorad, liksom även den plats, som hittills varit reserverad åt de "vita" samväldesländerna. I stället invaldes Tanganyika och Iran.

Det kan måhända sägas, att den fördelning av styrelseplatserna, som blev ett resultat av valen vid den trettonde generalkonferensen, ger en rent siffermässigt rättvisare fördelning mellan de länderkombinationer, som kan göra anspråk på representation i styrelsen (de västeuropeiska länderna, de "vita" samväldesländerna, öststaterna, de latinamerikanska staterna, det afro-asiatiska blocket o.s.v.). Det kan emellertid å andra sidan hävdas - och ett flertal inlägg i denna riktning gjordes i debatterna under generalkonferensen - att det vore orealistiskt att utgå från att de stater, som bär huvudbördan av Unescos kostnader, icke också skulle kräva en representation i styrelsen, som svarade mot dessa finansiella åtaganden.

Resultatet av omröstningen om de lediga platserna är av stort intresse för de nordiska staterna. Hittills har dessa gjort anspråk på -

och blivit tilldelade - en plats i styrelsen. Vid nästa generalkonferens utlöper mandatet för den plats, som Sverige för närvarande innehar för de nordiska staternas räkning. Finland står i tur att övertaga denna "nordiska" plats. Mot bakgrunden av omröstningen under den trettionde generalkonferensen måste det emellertid förutsättas att vissa svårigheter kan komma att uppstå, då det vid nästa generalkonferens, år 1966, gäller att bevara denna nordiska representation.

VI. Nya medlemsstater

Ansökningarna från två nya stater, Malawi och Zambia, om medlemskap godkändes. Vidare tillerkändes den Västindiska Federationen associerat medlemskap.

Det kan i detta sammanhang också nämnas, att Island för första gången såsom medlem deltog i en generalkonferens. Den isländske chefsdelegaten, ambassadör Thorsteinsson, uttryckte under generaldebatten sin glädje över att hans land nu hade tillfälle att i full utsträckning delta i det arbete, som Unesco utför. Under generalkonferensen deltog de isländska delegaterna - samtliga knutna till den isländska ambassaden i Paris - i de nordiska överläggningarna. Härigenom har det informella men dock mycket intima samarbete, som försiggått sedan många år mellan de nordiska delegationerna vid Unescos konferenser, kunnat utvidgas även till Island.

VII. Kinas representation

Vid omröstningen om Kinas representation röstade 50 medlemsstater för godkännande av Formosas fullmakter, 35 röstade mot, 18 stater avstod. Av de nordiska staterna röstade Sverige och Finland mot, under det att de tre övriga avstod. Beträffande övriga staters ställningstagande må noteras att det väckte visst uppseende, att Frankrike, som nyligen inlett diplomatiska förbindelser med Folkrepubliken Kina, avstod från att rösta.

Generellt kan, vid en jämförelse med röstresultaten vid närmast föregående generalkonferenser, noteras att antalet stater, som röstat mot ett godkännande av Formosarepresentanternas fullmakter, uppvisat en långsam men konstant ökning.

VIII. Vissa medlemsstaters rösträtt

Vid första plenarmötet under generalkonferensen meddelade ordföranden att fem stater - Bolivia, Chile, Paraguay, Ruanda och Syrien - på grund av uteblivna inbetalningar av medlemsavgifter icke ägde rösträtt under konferensen. Rösträtt kunde emellertid enligt ordföranden ånyo givas dessa medlemsstater, därest det - enligt artikel IV, stycke 8(c) kunde visas, att betalningsförmågan vore att tillskriva omständigheter varöver vederbörande medlemsstat ej kunde råda.

Under debatterna i denna fråga gjorde en rad sydamerikanska delegater gällande, att det skulle vara orimligt att beröva dessa stater rösträtten. Bl.a. hänvisades till att Chiles oförmåga att betala vore att tillskriva det svåra statsfinansiella läge detta land kommit i på grund av jordbävningen för några år sedan. Den brasilianska delegaten uttalade att man borde visa länderna ifråga förtroende; övriga latinamerikanska länder garanterade den goda viljan hos dessa stater. Från Förenta Staternas sida framhölls, att frågan om tilldelande av rösträtt åt dessa medlemsstater aktualiserade spörsmålet om olika internationella organisationers "fiskala och finansiella integritet". Enligt Förenta Staternas mening borde undantag från regeln, att medlemsstater, som häftade i skuld till Unesco, skulle berövas sin rösträtt, göras endast i verkliga undantagsfall och då det på ett fullt tillfredsställande sätt visats, att landet av omständigheter helt utanför dess kontroll icke kunde fullgöra sina betalningsskyldigheter. Då det i föreliggande fall endast mycket knapphändiga uppgifter lämnats om orsaken till de uteblivna betalningarna, såg sig Förenta Staterna med "djupt beklagande" nödsakat rösta mot det framlagda resolutionsförslaget, som gäve staterna i fråga rösträtt under den pågående generalkonferensen. (Denna amerikanska inställning måste givetvis ses mot ljuset av den pågående konflikten i Förenta Nationerna om de sovjetiska betalningsrestanterna i denna organisation). Vid omröstningen visade det sig emellertid, att endast Förenta Staterna var berett att följa denna avvisande linje. Elva stater - däribland de nordiska - ansåg sig icke kunna rösta för att beröva staterna ifråga deras rösträtt; de var visserligen medvetna om nödvändigheten att, som den brittiske delegaten uttryckte det, söka upprätthålla betalningsdisciplinen inom organisationen men ansåg å andra sidan, att den praxis, som Unesco tidigare följt i liknande frågor, icke föranledde ett så drastiskt steg som att beröva dem rösträtten. Vid omröstningen visade det sig, att en överväldigande majoritet - det afroasiatiska blocket, de latinamerikanska staterna, östblocket, ett flertal

västeuropeiska länder, sammanlagt 77 medlemsstater - var villiga att tillerkänna de stater, som ej erlagt sina medlemsavgifter, rösträtt under konferensen.

I detta sammanhang må påpekas, att debatterna icke - såsom kanske befarats från amerikansk sida - kom att kretsa kring frågan i vad mån Unescos ställningstagande i frågan skulle kunna åberopas såsom argument vid tolkningen av artikel 19 i Förenta Nationernas stadga. Från amerikanskt håll gjordes visserligen ett uttalande av innebörd att frågan om de internationella organisationernas fiskala integritet vore aktuell i andra sammanhang, varvid en hänvisning gjordes till Förenta Nationerna, men icke ens den amerikanske delegaten gjorde gällande, att Unescos ställningstagande skulle kunna direkt åberopas som argument under diskussionerna i FN.

IX. Budgeten

Den tendens till åtminstone tyst samförstånd mellan väst- och öststaterna, som kunde konstateras under denna generalkonferens, var kanske särskilt märkbar under diskussionerna om budgeten för tvåårsperioden 1965/66. Både väst- och öststater liksom en rad länder utanför dessa "block" visade stort bekymmer över de tankegångar om en stark utökning av budgeten, som framfördes från utvecklingsländerna och manade till försiktighet och restriktivitet vid ytterligare expansion av organisationens verksamhet.

Tre förslag till budget stod under debatt och omröstning. Före generalkonferensen hade generaldirektören framlagt ett förslag, som även vunnit styrelsens godkännande. Det slutade på 48,12 miljoner dollars, alltså en i och för sig väsentlig ökning i jämförelse med löpande budget. Utöver detta sitt första förslag hade emellertid generaldirektören omedelbart före generalkonferensens öppnande presenterat ett nytt förslag, som i jämförelse med hans första utkast uppvisade en ökning om drygt 1,8 miljoner dollars. Slutligen förelåg från en rad av utvecklingsländerna ett ännu högre bud, avrundat till 50 miljoner dollars.

Efter en viss procedurdebatt om voteringsordning kom detta sistnämnda förslag först till votering. Kritiska eller i varje fall frågande synpunkter på de tankegångar om snabb expansion av verksamheten, som låg bakom utvecklingsländernas förslag, framfördes därvid från både väst- och öststater, liksom från andra ländergrupper. Från flera håll underströks med skärpa, att det vore orimligt att vänta sig, att en majoritet av små

länder, vilka tillsammans blott svarade för en bråkdel av kostnaderna för organisationernas verksamhet, skulle kunna bestämma över budgeten. Dessa synpunkter kunde också göra sig gällande vid omröstning; utvecklingsländernas förslag kunde inte samla den erforderliga majoriteten om 2/3 (röst-siffrorna blev 47 för, 42 mot och 16 nedlagda röster).

Till votering kom därefter generaldirektörens ursprungliga förslag. För detta röstade flertalet västeuropeiska länder, däribland de nordiska länderna. Östblocket lade ned sina röster, under det att det afro-asiatiska blocket och de latinamerikanska staterna röstade mot. Sedan ej heller detta förslag lyckats samla den erforderliga majoriteten, kom det av generaldirektören omedelbart före sessionen framlagda förslaget under votering. Flera västeuropeiska stater framhöll under diskussionen om detta förslag, att det presenterats så sent att delegaterna inte haft tillfälle att inhämta sina regeringars instruktioner. I många fall hade delegaterna haft svårigheter att övertyga sina regeringar om att ens det av generaldirektören först framlagda förslaget (med en budgetomslutning om 48,12 miljoner dollars) vore acceptabelt. Särskilt den amerikanske delegaten riktade i detta sammanhang mycket skarp kritik mot generaldirektörens metoder att, utan att ge delegaterna tillfälle till konsultationer med sina hemmyndigheter, framlägga ett nytt budgetförslag. Den amerikanske delegaten krävde, att styrelsen skulle inkallas till extramöte för att pröva, huruvida generaldirektören överskridit sina befogenheter enligt Unescos arbetsordning, då han framlade sitt budgetförslag, så sent att det inte kunnat prövas av styrelsen. Sammanträdet i styrelsen ledde till skarpa replikväxlingar mellan den amerikanske delegaten och generaldirektören, som även inlämnade sin avskedsansökan såsom protest mot den kritik, som riktats mot honom. Efter ett nytt sammanträde i styrelsen kunde mot-sättningarna såtillvida överbryggas att den amerikanske delegaten förklarade sig beklaga vissa uttryck han använt mot generaldirektören; denne i sin tur återtog sin avskedsansökan. Vid den därpå följande omröstningen godkändes också dennes förslag av generalkonferensen med 74 röster för, 17 mot och 13 nedlagda. De flesta västeuropeiska länder och "vita" samväldesstater röstade mot (däribland samtliga nordiska) under det att öststaterna avstod. Den majoritet på 74 röster, som genomdrev den högre budgeten, svarar för omkr. 10 % av budgeten, under det att de stater som röstade emot eller avstod betalar omkr. 90 % av den beslutade budgeten.

X. Fredlig samexistens

Såväl väst- som öststater hade förelagt generalkonferensen resolutionsförslag om metoderna för arbetet för fred och avspänning. Det av öststaterna framlagda förslaget - vilket även fått stöd från en rad afrikanska stater, Indien och vissa andra delegationer - innefattade en mängd mycket långtgående praktiska krav. Härutöver innehöll detta förslag i sin engelska version termen peaceful co-existence (fredlig samexistens, fredlig samlevnad), ett uttryck som den engelska och framför allt den amerikanska delegationen icke kunde acceptera, då det ansågs ha propagandistiska övertoner och blott vara ett täckord för omstörtningpropaganda. Med citat från en rad sovjetiska auktoriteter försökte de amerikanska delegaterna, då resolutionsförslaget kom upp till behandling i plenum, påvisa att fredlig samexistens enligt sovjetiskt språkbruk vore liktydig med ett permanent skarpt motsatsförhållande mellan samhällen med olika sociala system med användande av andra medel än militära. Från sovjetisk sida genmäldes, att den amerikanska tolkningen vore oriktig och orimlig; termen fredlig samexistens täckte enligt ryskt språkbruk verklig fred och positivt samarbete.

Då debatten i plenum pågått nästan en hel dag, föreslog den svenske chefsdelegaten, att ett försök borde göras att komma fram till en för alla parter acceptabel lösning genom att hänskjuta frågan till en ad hoc-kommitté. Detta förslag accepterades av konferensen. Till medlemmarna av ad hoc-kommittén utsågs Förenta Staterna, Storbritannien, Argentina, Sovjetunionen, Indien och Förenade Arabrepubliken. Till ordförande i kommittén utsågs undervisningsrådet Ragnar Lund.

Diskussionerna i kommittén kom länge att följa samma ofruktbara linjer som den föregående debatten i plenarförsamlingen. Vid ett flertal tillfällen framställdes av olika kommittémedlemmar förslag om att kommittén måtte till generalkonferensen rapportera, att man icke lyckats föra frågan framåt, förslag, som den svenske ordföranden emellertid icke ansåg sig kunna acceptera. Efter timslånga diskussioner kunde så från svensk sida framläggas ett kompromissförslag av följande innebörd: den ryska resolutionstexten skulle användas, uttrycket "mirwoje sosusjestvovanie", ordagrant översatt "fredlig samlevnad". Uttrycket hade uppenbarligen för Sovjetunionen och vissa andra länder en stark värdeladdning. I den engelska versionen av samma resolutionsförslag kunde emellertid, enligt detta från svensk sida presenterade kompromissförslag, användas en term, som vore befriad från de associationer och den dubbeltydighet, som framför allt de amerikanska och brittiska delegationerna ville förbinda med ut-

trycket "peaceful co-existence". Ordföranden i ad hoc-kommittén inbjöd härefter kommittémedlemmarna att framlägga förslag om vilken översättning de skulle föredra på resp. språk. De engelskspråkiga delegaterna presenterade uttrycket "living peacefully together". Den argentinske delegaten sade sig för den spanska versionen vilja föredra termen "convivencia pacifica". För den franska versionen - ingen franskspråkig delegat var representerad i kommittén - valdes uttrycket "coexistence pacifique", en term som Frankrike godkänt redan på Unesco-konferensen i New Delhi år 1956.

Ad hoc-kommittén var härefter i tillfälle att för plenarförsamlingen framlägga ett enhälligt resolutionsförslag om Unescos uppgifter att främja fred mellan stater med olika ekonomiska och sociala system. I resolutionsförslaget uppmanades medlemsstaterna att i sina ömsesidiga relationer låta sig ledas av principerna om att leva fredligt tillsammans och i fredlig samverkan, att visa ömsesidig respekt och aktning, avstå från aggression, respektera varandras suveränitet, likställdhet och territoriella integritet, avstå från intervention i varandras inre angelägenheter, lösa motsättningar med fredliga medel, säkerställa kolonialismens slutgiltiga avskaffande, allt i överensstämmelse med FN:s beslut vid den tolfte generalförsamlingen.

Resolutionsförslaget, som presenterades av den svenske chefsdelegaten, mottogs med tillfredsställelse av såväl den amerikanska som den sovjetiska delegationen. Den antogs enhälligt av generalkonferensen.

XI. Administrativa frågor

Den i inledningen påtalade fortsatta expansionen - programmässigt och personellt - medför att organisationens kontorsutrymmen inte längre räcker till trots att den nya administrationsbyggnaden stod klar att tas i bruk år 1960. Unesco-byggnadens nya underjordiska delar, vilka kunde tas i bruk i samband med generalkonferensen, innebär endast en temporär avlastning för vissa sektioner av administrationen. Generalkonferensen godkände fortsatt utbyggnad under jord på den av franska staten upplåtta tomten och uppdrog åt generaldirektören att föra fortsatta förhandlingar med vederbörande myndigheter för att säkerhetsställa Unescos fortsatta behov av kontorsutrymme.

En reviderad löneskala, som medförde kompensation framför allt åt lågavlönad personal genomdrevs i administrativa kommissionen under strejkhot från den starka personalföreningen. Vidare blev utbildningskompensa-

tion samt pensionsfrågor för Unescoanställda föremål för behandling.

De skandinaviska länderna stödde genomgående de förslag till rationalisering och besparing av administrationen, som framfördes under konferensen. Från afro-asiatisk sida påtalades den europeiska dominansen av anställda, men något direkt yrkande som band sekretariatet att ge prioritet åt icke-europeer framfördes aldrig. Sekretariatet rekommenderades dock att i större utsträckning än tidigare öka antalet anställda från utvecklingsländerna.

XII. Portugal och Internationella undervisningsbyrån

Den vid möten, som anordnas av Förenta Nationernas fackorgan, ofta uppkommande frågan om uteslutning av vissa stater från organet eller från särskilda aktiviteter blev aktuell även vid denna generalkonferens. Sedan flera år anordnar Unesco i samarbete med Internationella undervisningsbyrån (International Bureau of Education, IBE) konferenser i undervisningsfrågor. Tidigare har Portugal deltagit i dessa konferenser, men vid generalkonferensen krävde representanter från framförallt de afro-asiatiska staterna och öststaterna, att deltagarkretsen för kommande konferenser skulle definieras på ett sätt som utesluter Portugal. Generalkonferensen förelades ett resolutionsförslag, enligt vilket inbjudan till framtida konferenser skulle begränsas till

- a) Unescos medlemsstater och associerade medlemmar;
- b) de av IBE:s medlemmar, som också är medlemmar av Unesco; samt
- c) stater, som icke är medlemmar av någondera organisationen,

under förutsättning att de handlar i överensstämmelse med Unescos stadga och ingendera organisationen motsätter sig inbjudan genom beslut, som för Unescos del skall fattas med 2/3-dels majoritet i Unescos styrelse.

Resolutionsförslaget gav upphov till långvariga diskussioner i såväl utskott som plenarförsamling. Från flera håll yppades betänkligheter av principiell natur mot ett uteslutande av Portugal från undervisningskonferenserna. Det påpekades bl a från engelsk sida, att frågor av detta slag väsentligen vore av politisk natur och därför i princip snarare borde behandlas av Förenta Nationerna. Så länge som Portugal vore full medlem av FN, borde FN:s fackorgan inte vidta åtgärder, som begränsade Portugals möjligheter att delta i deras arbete. Den svenska delegationens hållning vid voteringen bestämdes av principen om FN:s och fackorganens universalitet, d v s av tanken att dessa organisationer bör omfatta alla stater, oberoende av deras politiska inriktning. Vid voteringen kunde emellertid de

afro-asiatiska staterna och öststaterna genomdriva sina synpunkter. Det ovan refererade resolutionsförslaget antogs, och Portugal kommer alltså i framtiden att bli utestängt från deltagande i undervisningskonferenserna.

XIII. Den planerade undervisningsministerkonferensen i Wien

Den österrikiska och den belgiska delegationen lade gemensamt fram ett förslag, att Europas undervisningsministrar skulle hålla konferens i Wien år 1965. Tanken välkomnades även av åtskilliga afrikanska och latin-amerikanska stater, som hade för avsikt att i så fall sända observatörer.

Sovjetunionens delegation önskade, att ämnet för konferensen skulle fastslås. Samtidigt föreslog den sovjetiska delegaten, att inbjudningen att delta i en sådan konferens borde vidgas till att inte endast omfatta Unescos europeiska medlemsstater utan också sådana europeiska stater, som "tillämpade Unescos grundsatser". Härvid avsågs uppenbart Östtyskland. Voteringen gav till resultat att 37 stater röstade mot det ryska förslaget, däribland Sverige, och 11 för, 8 avstod. Österrikes delegation frånträdde därefter förslaget, medan Belgiens upptog det som eget förslag. Förslaget bifölls därefter, och Österrike inbjöd till konferensen. Det framhölls, att Unescos sekretariat skall sköta förberedelsearbetet. Dessutom godtogs ett rumänskt förslag, att konferensen skall äga rum "om möjligt år 1965 eller vid senare tidpunkt".

XIV. Hamburg-institutet

En viktig nyhet är att Unescos Hamburg-institut efter år 1966 kommer att finansieras av den tyska förbundsrepubliken. Det kommer trots detta att förbli ett internationellt unescoinstitut, och dess styrelse - liksom dess verksamhet - kommer att få en ännu mera internationell prägel än tidigare. Direktören för institutet kommer att få sin lön från Unesco i Paris och att intaga ställning såsom tillhörande sekretariatet därstädes. Detta är innebörden av det preliminära avtal, som i september 1964 träffades mellan den västtyska regeringen och generaldirektör Maheu, och som nu enhälligt godtogs av konferensen. Den svenska delegaten hälsade (vid debatten i kommissionen) uppgörelsen med tillfredsställelse och framhöll, att den löste ett svårt dilemma.

XV. Handikappade barn

Det nordiska förslaget (13 C/8 Add. 1) att ta upp de handikappades undervisningsfrågor på Unescos program var förenat med vissa svårigheter, eftersom det skulle draga med sig betydande kostnader. Kontakt mellan den svenska delegationen och organisationens undervisningsavdelning ägde rum under flera dagar, ända tills ärendet kom upp i programkommissionen. Vid detta tillfälle meddelades, att generaldirektören hade gått med på förslaget. Därefter överlämnades ordet till förslagsställarna. Resolutionen introducerades av den svenska delegationen. Förslaget antogs enhälligt av generalkonferensen. Den nu antagna resolutionen innebär bl.a., att medlemsstaterna erinras om att även de handikappades undervisningsbehov skall tillgodoses vid planeringen av skolväsendet i de olika länderna. Vidare förklaras att FN-deklarationen om de mänskliga rättigheterna även skall innefatta de handikappades lika rätt till utbildning. Behovet av pedagogisk forskning på området skall behandlas vid nästa undervisningskonferens 1965.

Ett expertmöte skall dessutom komma till stånd år 1966 efter förberedelser från Unesco-sekretariatet. Generaldirektören kommer vidare att undersöka förutsättningarna för ett långtidsprogram, som skall framläggas för 1966 års generalkonferens. Skulle medel utanför budgeten bli tillgängliga, kommer generaldirektören också att låta företa specialundersökningar angående undervisning av handikappade barn och ungdomar. I så fall skulle även ett internationellt instrument övervägas.

XVI. Övriga undervisningsfrågor

Vid programkommissionens sammanträden framhölls även vikten av planering på undervisningsens område. Inte minst är en dylik av största vikt för u-länderna med deras knappa tillgångar. Ställföreträdande generaldirektören meddelade, att generaldirektören hade mottagit ett brev från chefen för den internationella banken för återuppbyggnad och utveckling, vari omtalades att banken kunde antagas ge ett ytterligare bidrag till det nystartade internationella institutet i Paris för skolväsendets planering (Institute for Educational Planning). I debatten framhölls, att det internationella institutet borde samarbeta med redan befintliga regionala planeringsinstitut i olika delar av världen. Enligt de enhälligt antagna resolutionerna (1.211-1.213) bemyndigas generaldirektören bl.a. att främja undervisningsfrågornas planering genom understöd åt det internationella planeringsinstitutet och åt regionala centra.

Programkommissionen beslöt att godkänna generaldirektörens förslag

om att upprätta ett internationellt skolbyggnadscentrum, fastän det inte saknades röster, som satte i fråga, huruvida målet inte tillsvidare skulle kunna nås inom ramen för Unesco-sekretariatets verksamhet. Det framhölls även, att skolbyggnader bör planeras på så sätt, att även folkbildningens behov blir tillgodosedda.

Lärarkårens ställning dryftades ingående. Från svensk sida framhölls, att en lärarrekrutering, som är både kvantitativt och kvalitativt tillfredsställande, måste vara ett viktigt samhällsintresse och en förutsättning för verksamma skolreformer. På denna punkt syntes det för övrigt råda allmän enighet inom kommissionen. Likaledes betonades från många håll vikten av en fullgod lärarutbildning och betydelsen av att det skapas ett internationellt instrument i samverkan mellan Unesco och ILO i syfte att förbättra lärarnas ekonomiska och sociala ställning.

För detta ändamål har det redan ägt rum ett samarbete mellan Unesco och Lärarnas världsförbund (WCOTP), och vid ett sammanträde inom kommissionen lämnade även en talesman för WCOTP en redogörelse för sin organisations arbete.

Den antagna resolutionen (1.231) bemyndigar generaldirektören att fullfölja samarbetet med den internationella arbetsorganisationen, så att en internationell överenskommelse kan nås 1966.

Reformer av läroplaner och undervisningsmetoder dryftades även. Den nuvarande begränsningen till naturvetenskaperna och de moderna språken godtogs visserligen, men samtidigt underströks från flera håll önskemålet, att verksamheten skulle kunna vidgas till att även omfatta andra ämnen vid senare tidpunkt. Det framhölls även, att en pedagogisk forskning är en förutsättning för undervisningens förnyelse, både i de utvecklade länderna och utvecklingsländerna. Behovet av hjälpmedel underströks. Den framlagda arbetsplanen antogs enhälligt.

Delegationen för Sierra Leone väckte förslag om ett anslag till en konferens, anordnad samfällt av Pax Romana och World-Student-Christian-Federation över temat "Universitetens roll vid främjandet av människan och samhället i dagens Afrika". Ställföreträdande generaldirektören avrådde från förslaget, som trots detta godkändes av kommissionen, ehuru av en minoritet bland delegationerna. 14 delegationer röstade för, 10 emot (däribland Sverige, som avgav röstförklaring) och 24 avstod.

Vuxenutbildning, folkbildning. Den resolution, 13 C/DR 60, som lagts fram av de fem nordiska länderna, introducerades av den svenske delegaten. Denne framhöll bl.a., att enligt nordisk uppfattning är folk-

bildningsarbetet en omistlig del av samhällsmönstret. På längre sikt är detta arbete lika viktigt för u-länderna, ty de rön, som nu i vissa delar av världen göras på detta bildningsområde, kommer i sinom tid utvecklingsländerna till godo, när de har slutfört sin kamp mot analfabetismen och står beredda att ta itu med nya uppgifter. Även de övriga nordiska delegationerna underströk vikten av resolutionsförslaget, och detta antogs enhälligt.

Workers' Travel. Frågan om arbetarresor i Unescos regi har alltid varit föremål för de nordiska delegationernas starka intresse. Från sekretariatets sida har däremot intresset varit svagt och till årets generalkonferens hade en betydande nedskärning föreslagits, som i realiteten innebar, att resorna avskaffades. Redan i plenardebatten kritiserade den svenske chefsdelegaten denna negativa politik i starka ordalag. Och under programkommissionen gjorde de nordiska delegationerna med stöd från många andra stater kraftiga och så småningom framgångsrika ansträngningar att återställa denna aktivitet.

Biträdande generaldirektören framhöll i sitt svar, att arbetarnas intressen står i prioritetsställning, men denna speciella verksamhetsform borde snarast ankomma på ILO. Då stark sympati för ökade insatser emellertid yttrats från så många håll ville han senare återkomma med vissa förslag till modifikation av det föreslagna programmet. Den svenske delegationsledaren gav också i debatten uttryck för sin förväntan att biträdande generaldirektören, som förut givit prov på att han satt inne med vissa reservmöjligheter, borde bruka sin konstruktiva förmåga också på denna punkt.

Resultatet blev också, att vid behandling av section 4:32 kom bl.a. de nordiska ländernas gemensamma resolution (13 C/DR 39) till beaktande. Flera ändringar föreslogs sålunda. De viktigaste var:

- att höja anslaget enligt § 126 till 65.000 dollar,
- att i en ny paragraf (130 bis) förordna en expertkommitté som skall mötas för att ta ställning till den framtida planeringen av arbetarresor,
- att höja hela budgeten för 4:32 till 224.000 dollar,
- att ta med i arbetsplanen att Unesco skall anordna studieresor för arbetare och bestrida lämpliga tolkningsåtgärder.

Ett yrkande från japanskt håll om liknande förmåner för andra världsdelar ledde till att arbetare från Afrika, Asien och Sydamerika hänvisas till stipendier för folkbildningslärare och för studiekonferenser för arbetare.

Unescos samarbete med de icke-statliga organisationerna gav icke i

motsats till tidigare generalkonferenser upphov till någon skarp politisk debatt inom kommissionen. Ett ryskt resolutionsförslag (13 C/8 Add. 1) drogs tillbaka, sedan vice generaldirektören förklarade, att Unesco-sekretariatet redan hade börjat ett samarbete med den kategori av NGO:s, som däri avsågs, och att denna samverkan skulle fortsätta. Generaldirektörens resolutionsförslag, som antogs med överväldigande majoritet (63 för, inga mot, 3 avstod), innebär bl.a. att understöden till de icke-statliga organisationerna hålles på samma höjd som under tidrymden 1963-1964, och därigenom fullföljes en politik, som har godtagits både av en tidigare generalkonferens och av styrelsen.

Kampanjen för läskunnighet var det ämne, som lockade de flesta talarna. Inte mindre än 52 talare yttrade sig över det framlagda programmet mot massanalfabetism, och ställföreträdande generaldirektören kallade beslutet en milstolpe i Unescos historia.

Den enhälligt antagna resolutionen betecknar kampen mot analfabetismen såsom ett av de viktigaste problem världen av idag har att brottas med. Världskampanjen mot massanalfabetism förutsätter bl.a. samråd med FN:s generalsekreterare och cheferna för fackorganen. Generaldirektören beordras att välja ut ett litet antal länder, förslagsvis åtta, och att där inom vissa områden pröva nya metoder mot massanalfabetismen. Samtidigt fortsätter Unesco att stödja nationella insatser för läskunnighet.

I sina kommentarer före ärendets slutbehandling karakteriserade ställföreträdande generaldirektören den svenska aktionen för undervisning av kvinnor i Afrika såsom ett mönster för andra medlemsstater.

XVII. Det naturvetenskapliga programmet

Den egentliga diskussionen av Unescos naturvetenskapliga program ägde rum i en underkommitté till programkommittén (Subcommission on Natural Sciences and their Application to Development). Ordförande var här professor C. Chagas Filho från Brasilien.

Denna diskussion hade ett alldeles särskilt intresse på grund av den stora vidgningen av programaktiviteterna på detta område som det nya förslaget innebär, samtidigt som tyngdpunkten starkt förskjutes mot utvecklingshjälp.

En allmän programdiskussion upptog de fem första sammanträdena. Man uttalade tillfredsställelse över att Unesco hade åtagit sig att arbeta vidare med idéerna från Unscat och att naturvetenskapen i fortsättningen skulle ges samma vikt som undervisningsprogrammet inom Unesco. Man hade

inga invändningar mot omorganisationen av sekretariatet, vilken innebär, att naturvetenskapen i stort bevakas av en biträdande generaldirektör, som under sig har två avdelningar, en för främjande av naturvetenskapen (Department of Advancement of Science) och en för deras tillämpning i utvecklingens tjänst (Department of Application of Science to Development).

Påfallande var att endast få av de avancerade nationernas representanter gjorde kommentarer och då endast i helt allmänna, ehuru ej negativa ordalag. De synnerligen talrika talarna från u-länder var samtliga starkt positiva till programomläggningen och programutvidgningen. Många inlägg vittnade om en stark tro och förtröstan på FN-aktiviteterna på området.

Starkt kom fram, att u-länder i stor utsträckning antingen helt saknar eller endast har rudimentära nationella organ för organisationen av vetenskapligt och tekniskt arbete, men även i fråga om undervisningen på dessa områden. 43 av medlemsstaterna uppgavs helt eller praktiskt taget helt sakna sådan organisation. Bistånd på detta område har varit en programpunkt inom Unesco länge, men arbetet här torde böra vidgas väsentligt i fortsättningen.

Det av generaldirektören föreslagna programmet upptog tre huvudaktiviteter: utveckling av medlemsländernas nationella basorganisation för naturvetenskap, internationellt samarbete för främjande av naturvetenskaplig forskning samt tillämpning av naturvetenskap och teknik i utvecklingens tjänst. Under diskussionen av fördelningen av resurserna på dessa tre punkter framkom från en grupp afrikanska stater hårda krav på att mer skulle satsas på grundvetenskaplig utbildning och forskning och mindre på överförande och utnyttjande av existerande vetande till främjande av den ekonomiska utvecklingen. Framför allt önskade man Unescos bistånd för upprättandet av universitetsinstitutioner. Det internationella forskningsfrämjande samarbetet, speciellt i vad avser geologi, geofysik, seismologi, hydrologi och oceanografi vann starkt stöd.

De afrikanska staterna hade i juli 1964 ordnat en internationell kongress i Lagos om studier och forskning rörande vård och nyttjande av Afrikas naturtillgångar. Man önskade, att Unescos sekretariat skulle få medel att stödja detta arbete och även ta liknande initiativ för andra delar av världen.

Önskemål om att man inom Unescos ram skulle "harmonisera" bilateralt och multilateralt bistånd framfördes av flera delegationer, och Sveriges insatser här framhölls som gott exempel.

De afrikanska staternas motstånd mot vad man kallade den bristande

balansen i Unescos budget mellan å ena sidan grundläggande undervisning och forskning samt å den andra tillämpning av vetenskap och teknik föranledde tillsättandet av en särskild arbetsgrupp, vars rekommendationer till generaldirektören att vid utnyttjandet av medel för internationellt vetenskapligt samarbete beakta behovet av uppbyggandet av vetenskapliga institutioner i u-länderna, antogs av kommittén.

Från rysk sida betonades önskvärdheten av Unescos stöd till internationellt samarbete inom kemi och kemisk teknologi.

För planering av den del av verksamheten, som har direkt vetenskaplig karaktär - alltså även exempelvis de stora nyss nämnda internationella programmen, skall i fortsättningen ICSU (International Council of Scientific Unions) fungera såsom en rådgivande instans med stort inflytande. För Unescos del är detta säkert ett utmärkt steg, men det är påfallande - vilket framhölls i diskussionerna från olika håll, även från ICSU-representanten - att detta avses ske utan nämnvärda extra anslag, varför planeringen verkar rätt illusorisk. ICSU är dock berett att medverka tills vidare, men om två år måste den ekonomiska frågan åter upp till behandling.

Den allmänna programdebatten var den mest intressanta delen av kommitténs arbete, eftersom här speglades de frågor, som hade aktualiserats av generaldirektörens program och som kan väntas komma att sätta sin prägel på skisserna till program för nästa generalförsamling. Det är uppenbart, att u-länderna spelar en allt större roll, att många afrikanska stater ännu ej har nått den mognad i det internationella samarbetet att de förstår att ta det ansvar, som deras ställning borde motivera samt att en allt större del av Unescos resurser i det vidgade naturvetenskapliga programmet kommer att disponeras för u-länderna. Av alla de uppgifter, som där väntar på medel och personal, synes de nya staterna vara benägna att ge prioritet åt vetenskaplig forskning och högre akademisk utbildning.

Under detaljbehandlingen av generaldirektörens program och framlagda motioner var diskussionen hela tiden livlig och utsträcktes över 11 sammanträden, d.v.s. avsevärt flera än vad som hade planerats. De beslut, som fattades, överensstämde dock med få undantag med de av generaldirektören föreslagna. Här skall endast noteras några väsentliga undantag samt de punkter, där Sveriges delegation framförde synpunkter.

Till det allmänna beslutet om Unescos stöd åt uppbyggnad av u-ländernas interna vetenskapliga organisation hade Nigeria föreslagit ett tillägg. Detta, som godkändes av kommittén, innebar att denna gav sitt stöd åt Lagosplanen för utbildning och forskning om Afrikas naturtillgångars

vård och nyttjande samt bemyndigade generaldirektören att med medel och personal stödja planens genomförande.

Samarbete med de vetenskapliga unionerna skall öka därigenom att de - i första hand ICSU - direkt fungerar såsom rådgivare till Unesco i forskningsfrågor. Det totala stödet till unionerna minskar dock innevarande period. Medan ICSU:s budget ökar en obetydlighet, försvinner praktiskt taget helt stödet till CIOMS (de medicinska unionerna) och UATI (ingenjörunionerna). Dessa budgetpunkter ha alltid stötts starkt från Sverige. I debatten framförde svenske delegaten för Danmark, Finland, Norge och Sverige gemensamt önskemål på ökning, och när en dylik budget tekniskt tedde sig ogenomförbar, begärdes att CIOM:s verksamhet under budgetperioden skulle effektivt stödjas kontraktvägen och att förberedelser skulle träffas för en budgethöjning till nästa budgetperiod. Belgien och Österrike företrädde samma ståndpunkt.

Till förslagen om vetenskaplig och teknisk dokumentation fogades under konferensen en detaljerad plan för utgivandet av en internationell naturvetenskaplig årsbok. Efter avsevärd tvekan, uttryckt i flera inlägg bl.a. från Sverige, beslöt kommittén att Unesco skulle stödja utvecklingen av befintliga goda vetenskapliga årsböcker och söka bidra till att dessa fick en internationell prägel samt att frågan om, hur vetenskapsmän skulle hållas underkunniga om de senaste framstegen inom naturvetenskapen, skulle studeras av sekretariatet. Resultaten av dessa studier förväntades bli medtagna i programförslagen för 1967-68.

Stödet till grundforskning vidgades på motioner av Frankrike och Brasilien till att omfatta dels en utredning om hur Internationella Räknecentralen (International Computation Centre) i Rom skulle aktiveras, dels samarbetet med en organisation, Institut des Hautes Etudes Scientifiques, vars betydelse för utbildning av matematiker för u-länderna ansågs betydande.

Förslaget om att Unesco skulle starta en hydrologisk dekad godkändes och man beslöt att inrätta ett samarbetsråd, för vilket stadgar antogs. På förslag av Danmark och Norge tilldelades Sverige en av de 21 platserna i rådet. Den preliminära planen för hydrologiska dekaderna ansågs av flera nationer ta för litet hänsyn till behovet av biologisk forskning.

Programmet för biologiska vetenskaper (life sciences) har under de senare åren utvecklats avsevärt. Svenska grupper har haft nytta av enskilda aktiviteter inom programmet. I kommande nordiska samråd mellan specialister under 1965 skall detta program speciellt behandlas.

En punkt av speciellt intresse, även för Sverige, gäller det internationella biologiska programmet (IBP), som är under utveckling och i huvudsak direkt syftar till att finna nya vägar att vidga produktionen av födoämnen. I debatten stöddes programmet starkt av en lång rad delegationer, däribland Sverige, med särskilt framhållande av mikrobiologiens roll i dessa strävanden. Den föreslagna budgeten togs med starka rekommendationer att i framtiden vidga arbetet på området.

Eftersom de stora studieprojekten om jordens torra områden och de tropiska regnområdena nu har avslutats, beslöt man upplösa de rådgivande kommittéerna och ersätta dessa med en enda vetenskaplig kommitté med uppdrag att ge generaldirektören råd om Unescos insatser för vården och nyttjandet av jordens naturtillgångar. Två tillägg gjordes till generaldirektörens programförslag avseende ekologi och naturtillgångar, ett på en motion av Niger avseende ett forskningsinstitut i Sahel och ett, framfört av Frankrike, om en översikt av grundforskningen rörande nya energikällor.

Inrättandet av forskningscentra i Asien, Afrika och Arabstaterna godkändes med den reservationen att Unescos stöd till dessa icke skulle utsträckas över mer än sex år.

Unescos regionala kontor för vetenskapligt samarbete fick ändrad status enligt generaldirektörens program och blir centra för vetenskap och teknik. Ett nytt sådant skall upprättas i Afrika. Generaldirektörens underhandsförslag att kontoret i Djakarta skulle överföras till Bangkok i Thailand hade mött starkt motstånd och uppgavs. Däremot hävdade han i ett anförande inför kommittén, dels att centra måste betraktas som en del av Unescos sekretariat och endast finge handla på generaldirektörens order och dels att centra kunde flyttas genom beslut av generaldirektören i samförstånd med de omedelbart berörda staterna utan generalförsamlingens hörande.

I dessa principer fick han allmänt instämmande. De nordiska delegationerna tillmätte dock generaldirektörens inlägg en särskild betydelse i det avseendet att generaldirektören här faktiskt begärde bemyndigande att centralisera beslutsfunktionen inom Unesco till sitt eget kontor. Dessa auktoritära strävanden har redan förorsakat friktioner inom sekretariatet och kan, om de utsträcks till regionala centra, äventyra rekryteringen dit av väl meriterade och i övrigt lämpliga personer. Centra måste ha ett betydande mått av handlingsfrihet för att kunna lyckas i sitt delikata och krävande värv. Ett centralstyre kan lamslå verksamheten.

Dessa synpunkter framfördes av Sverige och fick ett utförligt bemötande av biträdande generaldirektören, varefter Sverige fick en slutreplik.

Privat uttryckte avgående chefen för den naturvetenskapliga avdelningen dr Kovda sin tillfredsställelse med det nordiska inlägget i debatten.

På grund av omfattningen av förändringsförslagen i det nya programmet togs under förberedelsearbetet under 1964 närmare kontakter än tidigare mellan de nordiska ländernas representanter på området och särskilda samråd hölls. Under Parismötet fortsattes effektivt samarbete och intim samverkan mellan delegationernas representanter. Önskemål framkom om än närmare samråd och efter ett förslag från svensk sida planeras nu en särskild nordisk endagskonferens för diskussion av erfarenheterna från Parismötet, innan förberedelsearbetet för nästa budgetperiod börjar.

XVIII. Kulturella frågor, massmedia och International Exchanges

Det kvardröjande intrycket från den allmänna debatten om Cultural activities var de farhågor, som nästan alla delegater uttalade beträffande den begränsning av budgeten, som föreslagits för detta verksamhetsområde. Flera delegater påpekade det anmärkningsvärda i att bidragen till Non-governmental organizations hade föreslagits oförändrade. Trots generaldirektörens försäkringar om att man i fortsättningen skulle ta vederbörlig hänsyn till den kulturella verksamheten, förmärktes dock en tydlig tendens hos delegaterna att, när tillfälle gavs, understryka vikten av att inte denna verksamhetsgren eftersattes.

Liksom vid förra konferensen noterade man den intensitet, med vilken vissa afrikanska delegater hävdade de västerländska och afrikanska kulturernas jämställdhet.

Vid den förberedande nordiska konferensen på Hässelby Slott diskuterade de nordiska unescorepresentanterna möjligheterna att genomföra en standardisering av Unescos statistik. Dessa synpunkter framfördes och från sekretariatet erhöles en försäkring att ex. Unescos statistiska årsbok skall göras mera vederhäftig.

Beträffande förslag till rekommendation om förbud av olovlig export och försäljning av kulturföremål företrädde de nordiska länderna av Danmark, som följde de kritiska synpunkter som dragits upp av skandinaviska representanter vid ett särskilt möte i Köpenhamn. Den nordiska kritiken vände sig främst mot att rekommendationen skulle vara svår att genomföra i praktiken och om den inte genomfördes universellt skulle den leda till en ökad aktivitet på den internationella svarta marknaden samt en icke önskvärd anhopning av kulturföremål i de länder, som icke accepterade rekommendationen. Som en konsekvens av detta lade Sverige ned sin röst.

Generalkonferensen rekommenderade de enskilda medlemsstaterna att ansluta sig till ICOMOS, International Council of Monuments and Sites, för att öka skyddet av minnesmärken och byggnader av kulturellt värde, samt konstaterade, att den nubiska kampanjen ej är slutförd och Abu Simbel ännu ej är räddat till eftervärlden. Finansiella internationella garantier täcker ej hela projektet och Unesco har åtagit sig att försöka skaffa resterande belopp, som UAR eljest måste betala vid sidan om sina redan gjorda åtaganden.

Beträffande det s.k. Öst-Västprojektet, som under en period av åtta år syftat till en ökad ömsesidig förståelse av österländska och västerländska kulturer, beslöts att verksamheten skulle fortsätta ytterligare två år samt att man skulle söka utöka verksamheten till att även omfatta Afrika och Latin-Amerika.

Generalkonferensen beslöt vidare att ge ekonomiskt stöd åt ett samlingsverk om Afrikas historia med tonvikt på människans vetenskapliga och kulturella utveckling.

Debatten om Mass Communication och International Exchanges blev från början rätt laddad, då det underhand blivit känt, att generaldirektören önskade en omorganisation. Han framträdde själv med ett värtaligt och skickligt disponerat anförande. Den motivering han framförde för en sammanslagning av departementen Mass Communication och International Exchanges var, att det i båda fallen gäller kommunikationen, dels med symboler, dels med personer. Därför borde programmet redovisas i ett och samma kapitel och en assistant Director-General utses att leda departementet. Därigenom skulle också detta departement vinna en status av jämlikhet med övriga i Unesco. Temat borde vara Communication, vilket täcker båda avdelningarna.

I principdebatten fick generaldirektören många instämmanden. Från flera håll gick man dock emot begreppet "Communication" och fastställde titeln "Mass Communication and International Exchanges", då det kortare begreppet ansågs alltför oklart i sina associationer. De nordiska delegationerna, som fattade nyordningen som en manöver för att skjuta departementschefen Tor Gjesdal åt sidan, var emot omorganisationen och försökte argumentera mot generaldirektören bl.a. med påpekandet, att en ny post över de befintliga skulle vara ett uttryck för Parkinsons lag. Någon föreslog, att departementet International Exchanges skulle upplösas och uppgifterna fördelas på övriga departement. I den slutliga omröstningen vann dock generaldirektörens förslag en betydande majoritet.

Departementschefen Tor Gjesdal gav i sin analys av departementets uppgifter en föredömligt klar och koncis översikt, som utmynnade i att programperioden måste i tillbörlig omfattning beakta Unescos 20-åriga

tillvaro och det internationella samarbetsåret. Han fick i debatten flera erkännanden för ett välgrundat och väl balanserat program. Från flera håll betonades behovet att ytterligare utveckla radions undervisningsfunktioner, att träna personal för mass media och att planera för pedagogiskt och kulturellt utnyttjande av rymdkommunikationer.

Under debatten om de olika avsnitten i programförslaget, framfördes en hel del resolutioner och ändringsyrkanden, vilka dels avslogs, dels återtogs, dels överlämnades till beaktande vid programmets utförande. I några fall, dock av mindre principiell betydelse, antogs nya uttalanden utan budgetära konsekvenser. En rekommendation gavs dock på engelskt initiativ och med stöd av Sovjetunionen samt med bifall av 28 röster (17 emot och 20 nedlagda), att generaldirektören borde, för att främja närmare kontakt med FN:s generalsekreterare, erbjuda sig att biträda honom, inom Unescos kompetensområde, vid utarbetandet av relevanta instrument i avsikt att åstadkomma internationell standardisering av principerna för fritt informationsutbyte.

XIX. Stadgefrågor

Vid generalkonferensen beslöts en rad ändringar och tillägg till Unescos stadgar och övriga instruktioner och anvisningar, som reglerar organisationens verksamhet. I den mån de icke refererats i det föregående återges de här, efter den ordning de upptagits i juridiska kommitténs rapport.

"13. Amendments to the Rules of Procedure of the General Conference

13.1 Amendments to Rule 6 of the Rules of Procedure (notification of sessions of the General Conference)⁽¹⁾

13.11 The General Conference,

Decides to amend Rule 6 of its Rules of Procedure as follows:

Paragraph 3

The words "Member States of the United Nations which are not members of Unesco and ..." are deleted.

(1) Resolution adopted on the report of the Legal Committee, thirtieth plenary meeting, 17 November 1964.

Paragraph 4

Paragraph 4 is replaced by the following:

"The Executive Board shall, before each session of the General Conference, decide upon the list of States, not members of Unesco, which are to be invited to send observers to that session. This decision shall be taken by a two-thirds majority. The Director-General shall notify these States which appear on this list of the convening of the session and shall invite them to send observers."

13.2 Amendments to Rule 31 of the Rules of Procedure
(increase in the membership of the Legal Committee)⁽¹⁾

13.21 The General Conference,

Having decided, at its twelfth session, on the report of the Legal Committee, to include in the agenda of its thirteenth session the question of an increase in the membership of that Committee,

Having noted the opinion expressed by the Legal Committee, in accordance with Rule 107 of the Rules of Procedure of the General Conference, concerning the amendments which would need to be made to those Rules in order to increase the membership of the Legal Committee,

Decides to amend its Rules of Procedure as follows:

(a) Rule 31

In paragraph 1, replace the word "fifteen" by the word "twenty-one";

(b) after Rule 31, add a new Rule 31 A worded as follows:

"Transitional provisions

At the thirteenth session of the General Conference, six members shall be elected to the Legal Committee; they shall serve during that session with the 15 members elected at the twelfth session."

13.3 Amendment to Rule 78 of the Rules of Procedure (final date for the submission of proposals for the adoption of amendments to the draft programme which involve the undertaking of new activities or a substantial increase in budgetary expenditures)⁽²⁾

(1) Resolution adopted on the report of the Legal Committee, fifth plenary meeting, 22 October 1964.

(2) Resolution adopted on the report of the Legal Committee, thirty-first plenary meeting, 18 November 1964.

13.31 The General Conference,

Considering its decision on the time-table for the preparation of the programme and budget during the 1965-1966 biennium,

Decides to amend Rule 78.2 of its Rules of Procedure as follows:

"2. Proposals for the adoption by the General Conference of amendments to the draft programme shall, whenever they involve the undertaking of new activities or a substantial increase in budgetary expenditure, be submitted in writing, and shall reach the Director-General at least eleven weeks before the opening of the session: the Director-General shall communicate them to the Member States and Associate Members so as to reach them at least four weeks before the opening of the session."

13.4 Amendment to Rule 81 of the Rules of Procedure
(majority required for the adoption of draft resolutions of a budgetary or financial nature which are of special importance)⁽¹⁾

13.41 The General Conference,

Having regard to resolution 17 adopted at its twelfth session and to the report of the Executive Board on the majority required for the adoption of draft resolutions of a budgetary or financial nature which are of special importance (document 13 C/19),

Decides to amend Rule 81, paragraph 2, of its Rules of Procedure, by the addition of a new sub-paragraph worded as follows:

"(j) A decision entailing authorization to contract a loan, the repayment of which would necessitate the inclusion of appropriations in the budget for more than one financial period."

14. Amendment to the Rules for the conduct of elections by secret ballot
(provisions concerning the election of members of the Executive Board)⁽²⁾

14.1 The General Conference,

Decides to amend the Rules for the Conduct of Elections by Secret Ballot as follows:

Insert after Rule 10 a new Rule 10 bis, as follows:

(1) Resolution adopted on the report of the Legal Committee, twenty-ninth plenary meeting, 13 November 1964.

(2) Resolution adopted on the report of the Legal Committee, eleventh plenary meeting, 26 October 1964.

"Rule 10 bis

In the case of election of members of the Executive Board, the counting of the votes shall be carried out in a separate room to which members of all delegations may have access. The counting of the votes shall be carried out under the supervision of the President or of one of the Vice-Presidents of the General Conference. The General Conference shall proceed with another item of its Agenda until the results can be announced in accordance with Rule 17."

15. Amendment to the Summary Table of a General Classification of the various categories of meetings convened by Unesco(1)

15.1 The General Conference,

Having noted the report of the Director-General on the proposed amendments to the Summary Table of a general classification of the various categories of meetings convened by Unesco (document 13 C/17),

Adopts the report of the Legal Committee on that question (document 13 C/49);

Decides to replace the provision contained in paragraph 5 of resolution 8.41, adopted by the General Conference at its twelfth session, and the corresponding provision of the Summary Table by the following provision, which will apply to all the various categories of meeting covered by the Table:

"Subject to the provisions contained in the instruments, statutes or agreements relating to the meetings specified hereunder, and to the decisions taken by the competent organs of Unesco concerning such meetings, the Director-General shall take all necessary preliminary steps to make the rules contained in the present Summary Table applicable to these meetings:

- (a) Meetings convened under legal instruments of a binding character applicable to Unesco,
- (b) Meetings of organizations established within Unesco and having their own statutes,
- (c) Meetings convened under a standing agreement concluded by Unesco with another organization,
- (d) Meetings convened jointly by Unesco and another organization";

(1) Resolution adopted on the report of the Legal Committee, thirtieth plenary meeting, 17 November 1964.

Requests the Director-General to prepare, for consideration by the General Conference at its fourteenth session, draft regulations on the general classification of the various categories of meetings convened by Unesco, on the basis of the existing Summary Table and in the light of the experience gained by Unesco in applying this Table, a distinction being drawn between the provisions of the draft regulations which are based on the Summary Table and those suggested by experience.

16. Plan for periodic reports by Member States on the implementation of the Convention and Recommendation against discrimination in Education.

16.1 The General Conference,

Having noted the draft plan prepared by the Director-General concerning the submission of periodic reports by Member States on their implementation of the Convention and Recommendation against discrimination in education (document 13 C/12 and Annexes),

Adopts the report of the Legal Committee on this question (document 13 C/48);

Invites the Executive Board to pursue the examination of the said plan in the light of the observations included in the report of the Legal Committee, and to take whatever measures it considers appropriate for the implementation of this plan as from 1965;

Also invites the Executive Board to report to it at its next session on the measures taken to give effect to the present resolution. "

x x

x

Unescos 14:e generalkonferens kommer att hållas i Paris och inledas den 25 oktober 1966.

Stockholm i februari 1965

Ragnar Lund

T. Caspersson

R. Hamrin-Thorell

E. Sundström

C.H. Wittrock

/O.G. Tandberg

De nordiska delegationernaDen danska delegationen

Undervisningsminister K.B. Anderssen (formand)	30/10 - 2/11
Højesteretsdommer, fhv. justitsminister Helga Pedersen (stedfortraedende formand)	19/10 - 24/10
Professor, dr.phil. Mogens Pihl (stedfortraedende formand)	25/10 - 21/11
Departementschef Agnete Vøhtz	19/10 - 3/11
Departementschef Eiler Mogensen	26/10 - 2/11
Borgmester Edel Saunte	19/10 - 8/11
Professor, dr.phil. Hakon Stangerup	5/11 - 22/11
Overlaerer P.A. Andersen	19/10 - 30/10
Kontorchef W. Weincke	27/10 - 10/11
Konsulent, mag.art. fru Kamma Struwe	28/10 - 9/11
Kontorchef Egon Drostby, undervisningsministeriet	15/11 - 19/11

Som sekretaer for delegationen fungerede fuldmaegtig
Leif Gunnarsen fra 19/10 - 20/11. Assisten Nina Bjørnebo
varetog delegationens kontorarbejde.

Den finska delegationen

Undervisningsminister Jussi Saukkonen (ordförande) plenary session, nominations committee	19/10 - 27/10
Generaldirektör R.H. Oittinen (vice-ordförande), plenary session, programme commission/educational questions	25/10 - 6/11
Prof. Arvi Kivimaa (vice-ordförande), plenary session, programme commission/cultural questions	1/11 - 20/11
Prof. Esko Suomalainen, programme commission/natural sciences	2/11 - 10/11
Fil.mag. Armi Hosia, plenary session; administrative committee	19/10 - 1/11
Regeringssekreterare Osmo Kalliala, programme commission/educational questions	25/10 - 6/11
Pol.mag. Sakari Kiuru, programme commission/educational questions	28/10 - 6/11
Generalsekreterare Kalervo Siikala, plenary session, programme commission, reports committee	19/10 - 20/11
Legationssekreterare Kalle Salo	20/10 - 19/11

Den isländska delegationen

Ambassadör Pétur M. Thorsteinsson
Ambassadsekreterare Tomas A. Tomasson
Ambassadsekreterare Birgir Möller

Den norska delegationen

Overbibliotekar Harald L. Tveterås	21/10 - 5/11
Professor dr. Alf Sommerfelt	5/11 - 20/11
Programredaktør Arne Okkenhaug	30/10 - 7/11
Programdirektør Torolf Elster	8/11 - 17/11
Sekretær Alfred Wold	8/11 - 19/11
Professor dr. Trygve Braarud	2/11 - 10/11
Kontorsjef Adolf Sandbo	2/11 - 10/11
Generalsekretær Lars Langåker	18/10 - 11/11
Føstesekretær Per Gisvold	18/10 - 21/11
Kontorfullmektig Astri Hermansen	18/10 - 21/11

At the General Conference of Unesco 1964, the leader of the Swedish delegation Mr. Ragnar Lund, made the following statement in the general debate, 26 October 1964.

Mr. President, whom we are all very happy to see in the Chair at this General Conference, like many other speakers at this rostrum, I should like to pay tribute to all those who have composed the document now under debate - the Director-General, the Directors of Departments but also to those many hundreds who work here in this house for Unesco and whom we never see in this conference hall.

We are meeting at this General Conference at a time when Unesco and the other Specialized Agencies of the United Nations are in a period of rapid increase of their activities. This increase, of course, should be judged in the context of the importance which the international organizations are assuming in the field of assistance to the less developed countries. The Swedish Government and the Swedish people welcome this development and are giving their support to the assistance activities carried on by the Specialized Agencies, our present concern being with those of Unesco. There are, however, certain problems inherent in a rapid expansion, if it is not preceded by careful long-term planning and systematic co-ordination efforts. With your permission, Mr. President, I shall deal with some of these.

First, I should like to elaborate very briefly the background of the Swedish positive attitude towards and support of such an international organization as Unesco, and I refer now both to its operational activities in assisting the less developed countries and to Unesco's more "traditional" tasks as an instrument for collaboration in the fields of education, science and culture, both between developed countries and less developed countries. Both activities are in reality different aspects of one and the same thing, because the ultimate goal of all our endeavours in this field is that the less developed countries should take part in intellectual co-operation with the developed countries on a truly equal footing.

We, in Sweden, as you all well know are strongly in favour of multilateral projects. A number of political and practical factors combine to motivate the primary importance which we have accorded to the multilateral rather than the bilateral approach in our assistance policy. I need not point out in detail how often bad feeling on the part of the recipient may be avoided by approaching a country through an international organization. Such an approach is not met with the suspicion that there is some more or less hidden motive or intention to achieve something other than to help the country in question to solve its problems. A practical factor is that a small country like Sweden has strictly limited financial, administrative and manpower resources and therefore it seems quite natural for us to channel as much as

possible of our aid through international organizations. Thus, of the total Swedish assistance, approximately one half is directed through multilateral channels, whereas a very rough estimate of the global figure would show a proportion between multilateral - bilateral programmes of 1 to 10. As you know, it is very easy to channel bilateral assistance through multilateral organs. Sweden has given a sum to Unesco and, in agreement with Unesco, has earmarked it for the education of young women in Africa; this machinery has worked very well. So, therefore, though we realize in our country that the reasons for our emphasis on the multilateral approach may not be valid for all countries, we strongly support an expansion of this work of Unesco as a truly international organization.

That is why we are not in agreement with those who think that the rapid growth in programmes and activities that has taken place in the Specialized Agencies, among them Unesco, represents an alarming development. On the contrary, we regard this as positive. In the discussion that is now going on concerning the possibility of introducing some form of "controlled expansion", we want to stress the word "expansion", with due regard to the necessity of control and co-ordination. It does not seem advisable, as has been suggested, to establish a fixed percentage as some sort of ceiling for an increase in activities. The pace of growth ought not to be fixed by rules established in advance; this pace must be determined by the content and aims of the activity, and these may vary from time to time. The guiding line for our positive positions in Unesco, as in the other Specialized Agencies, has been to accept and support projects which appear to be sound and well conceived. Sound and well conceived activities, which seem most likely to lead to positive results for the less developed countries, and for other tasks that Unesco has to fulfil, ought to set the scope of the budget rather than a fixed percentage.

In this context I should like to say only a word or two about the curious method we use in Unesco when deciding our financial budget. We start our work by fixing a budget ceiling before we go into detail and take a stand on what we want to accomplish through our Organization during the next two years. Once this budget ceiling has been decided upon, all tasks have to be pressed into the economic framework thus available. Any new proposal having budgetary implications could be carried out only at the cost dropping some other project that may be as well founded. The notion of a budget ceiling implies, I understand, the possibility that the Programme Commission, when outlining the programme, might decide upon a programme that, as to the costs, did not amount to the ceiling agreed upon although I must admit that this is most unlikely.

I do not know whether you have thought about the fact that this, indeed, is a very curious method which - as far as I know - is not used in any other parliament in the world, nor is it practised in any other United Nations Specialized Agency. On the contrary, budgetary problems are approached in a more reasonable way in other organs. In fact, the method used by Unesco amounts to a sort of declaration of tutelage;

you put yourself under a tutor who sets an unjustified limit to the initiatives of the delegates and the delegations, however brilliant and constructive those initiatives might be.

I do not intend to go into the reasons why this has come to be as it is. The method we use does not contribute to creating a sense of responsibility amongst the delegates. If we believe in education and the possibilities of educating ourselves and others, we should, of course, not expose ourselves to budgetary methods that do not foster responsibility and do not promote education for responsibility. In any case, we cannot accept the point of view that the delegates to Unesco's General Conference should behave in a less responsible way than do the delegates to the other Specialized Agencies. Indeed, in many cases they are the same persons. There they are empowered to use their brains and judgement, but here we have to accept a budget without having taken a stand as to the content of the programme.

I do not intend to propose any immediate action on this point. My only proposal is that we should all, including the Executive Board and the Secretariat, think over the problem. To my mind, our thinking should be along the lines that a humiliating procedure, not deemed necessary in the other Specialized Agencies nor in any parliament in the world, should not be used in the world parliament for education, science and culture.

The positive approach we in Sweden take to the international activities of Unesco does not mean that we think it unnecessary to follow with searching and critical eyes the implementation of the different decisions. Precisely because of this positive attitude we are anxious to safeguard the efficiency of the work. Every endeavour to simplify, concentrate and rationalize the activities must be applied and will be supported by us. I can be brief on this point, because I can limit myself to associating myself with the statement of the Head of the Finnish delegation, H.E. Mr. Saukkonen, when he spoke in this connexion in the general debate a few days ago.

Since we must foresee an expansion of Unesco's budget as in that of the other international organizations, it is quite obvious that this question of control of implementation and safeguarding of efficiency will receive greater attention in proportion to the expanding budgets in all contributing countries on the part of their governments, their parliaments and peoples. And rightly so. The question is whether the present machinery of control in Unesco provides sufficient independent information, independent, that is to say, of the Secretariat, the Director-General and the Executive Board. These are the institutions to be controlled. Public opinion in many countries feels the necessity of having the opinion of an independent body as to the effectiveness of their work. This need is the more strongly felt as such countries are prepared to invest more money in Unesco and other international bodies. In many countries, parliaments have set up special controlling and supervising agencies which, on behalf of the parliament, control the administration and government activities and report to the parliament. I can testify from my own country and from my own experience, that this system has contributed very effectively to the efficiency of the work of the administrative bodies in our country. Do we need something of the same kind in Unesco? The need is felt in many circles. Suggestions have

been made that the main contributor States should establish some control of their own. But it would seem more appropriate that the General Conference set up a small body with its own independent secretariat for continuous control of operational, as well as head-quarters activities and the implementation of the budget, which body should report on its findings to the General Conference. I do not intend to present a formal proposal here. I offer this as a suggestion to be discussed in appropriate circles and I recommend a study of the work of the committee on budgetary matters in the United Nations.

In many countries a system of long-range forward planning is being applied more and more. Something of that kind has been in force in Unesco. But nevertheless, it seems that a greater degree of forward planning is desirable. The basis for this planning should be the course of expenditure likely to result from the continuation of existing policies and programmes, subject of course to continuous review of the need for them. In drawing up the forward plans, consideration should be given to the need and expressed wishes of the developing countries, to the capacity of the Organization's staff to carry out the programme effectively and to the financial resources.

I shall now comment on some of the chapters in the programme and take up some points that are to be found there, or rather not found there. In the Declaration on Human Rights it is stated that everyone has the right to education as a prerequisite for a dignified human life and for an effective contribution to society. We all agree that in this endeavour to reach this goal no nation and no group of people should be excluded. But there is one group to which no attention or very little has been paid in Unesco's educational activities so far. I refer to those who are handicapped, deaf, blind, cerebro-palsied, mentally retarded and similarly handicapped. They should not be excluded from enjoying the human rights. Even in countries with good educational systems they are, however, very often left aside. Difficulties arise at the very beginning, the transport of handicapped children to and from school. For children who are not handicapped very good and effective transport is provided in many countries, but those who are handicapped must very often stay at home or are secluded in asylums, where they are looked upon more as objects for treatments than for education. The schools in our countries are not seldom so constructed as to exclude handicapped pupils effectively. This applies equally to furniture, teaching material and so on. It would seem that our constructive imagination does not suffice to put all groups of schoolchildren into the picture. What I have said also applies to teacher training. And most important of all: children, teachers, all of us, do not learn to live and get on with handicapped persons in a natural way, but are apt to look upon them benevolently, condescendingly and sentimentally.

We have learned a slogan nowadays: "education pays" both for the individual and for the community. I don't want to stress this point too much, for after all we do not live in this the best of worlds only to be trained to fulfil some task in the process of production. But if education pays for all others it pays doubly for those who are handicapped. Instead of being a burden to society, given a proper education and training they could contribute effectively the common good. I agree that what I have just now hinted at is a new and far-reaching idea and programme for Unesco and I must say that so far the Director-General and the Secretariat have taken a rather lukewarm attitude towards the whole problem. When we were invited to present suggestions to the forthcoming

programme and budget, Sweden in due time sent in a proposal for inclusion in the programme to be presented to this Conference dealing with the question of the handicapped. But when we received this famous blue book we couldn't find a single word about the problem. The Director-General obviously does not find the question worth mentioning. Therefore we have now presented a draft resolution, co-sponsored by the Nordic countries, to the same effect (document 13 C/8 Add.I). I am also happy to say that Madagascar has presented a draft resolution pertaining to some of the problems contained in our draft. I shall not comment in detail on the resolution here; we intend to fight for it in the Programme Commission. But I wish to state here that the hesitant attitude the Director-General has taken in his comment and the obstacles he has built up do not do him credit. Let us establish here at this General Conference a Magna Carta for those who are handicapped and their right to education. That would be the only rightful decision of an assembly composed of delegates who are not handicapped, showing generosity to those who are not so fortunate.

I shall touch briefly on only two more points, Mr. President, both referring to programme activities to which Sweden and the other Nordic countries have always accorded great interest. The question of the rights of women in the educational field and in other fields is a common concern of all our countries. As I mentioned before, Swedish bilateral assistance to Africa is channelled through Unesco to women's education. The same applies to some Danish projects in Nigeria and Kenya. But apart from this and some other projects, it is our feeling that, although we all agree that in the present stage emphasis should be put on educational activities for women in the developing countries, fairly little happens in the practical implementation of this directive. We experience this in our country when we provide scholarships for students from less developed countries for seldom do we get women students. This is a question for the Secretariat to think of and act upon. More initiatives must be taken in this field and higher sums, for example, might be allocated for the study tours for women.

In the field of adult education we find the expansion rather slow and we are still far from the goals that were set at the Adult Education Conference in Montreal. I recommend to delegates that they study the draft resolution on adult education presented by the five Nordic countries, Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden. May I mention here that we are especially happy to have Iceland in our Nordic group at this General Conference.

The criticism I presented on the adult education programme applies also to the programme for workers' travel. It is now reduced to a minimum and we in the Nordic countries find this quite unacceptable. One might speculate on the reasons why the Secretariat and the General Conference take such a negative stand on this participation from workers in Unesco activities. Perhaps one of the former Directors-General, Mr. Torres Bodet, who took the initiative to bring workers into Unesco activities, was right when he envisaged a risk, that one day Unesco might deviate into becoming a mere international of professors, not having the broad masses in mind, and forgetting that after all it is the broad masses that provide the money to Unesco, and that Unesco cannot survive if it fails to win confidence among the rank and file of the different countries.

These, Mr. President, are the suggestions I wish to put forward for the consideration of the Director-General and the Secretariat of the Programme Commission. You will note that even when they are critical, they stem from a positive approach towards international collaboration and institutions. Sweden is, as you will have understood, strongly in favour of peaceful co-operation between countries, and we are fully prepared to pay our part of the budget of Unesco as of other international organizations. As long as we expend, deepen and broaden international organizations and co-operation, we align ourselves against wars, and wars for every country concerned entail the most dreadful consequences, among which budgetary implications are the very least of our considerations.

Den 13:e generalkonferensens presidium

President: Professor N.M. Sissakian (Sovjetunionen)

Vicepresidenter:

Ordförande för programkommissionen: Mr. S.J. Coockey (Nigeria)
Ordförande för administrationskommittén: Mr. B. Tuncel (Turkiet)
Ordförande för fullmaktskommittén: Professor J. Baugniet (Belgien)
Ordförande för nomineringskommittén: Dr. Dell'Oro Maini (Argentina)
Ordförande för den juridiska kommittén: Dr. Imre Szabo (Ungern)
Ordförande för rapportkommittén: Dr. Mohamed Awad (Förenade Arab Repub.)
Ordförande för byggnadskommittén: Mr. B.J.E.M. de Hoog (Holland)

Nyvalda medlemmar till Unescos styrelse

Mr. Bernard Barbey (Schweiz)
Mr. William Benton (USA)
Professor Paulo E. de Berredo Carneiro (Brasilien)
Mr. B. Bernard Dadie (Elfenbenskusten)
Mr. William Eteki-Mboumoua (Cameroon)
Mrs. Magda Joboru (Ungern)
Professor Athanase Joja (Rumänien)
Shri P.N. Kirpal (Indien)
Dr. Hans-Joachim von Merkatz (Tyskland)
Mr. Daniel Lukas Mfinanga (Tanzania)
Mr. Alexandre Petrov (Sovjetunionen)
Dr. Alberto Wagner de Reyna (Peru)
Mr. Tatsuo Suyama (Japan)
Mr. Djahanguir Tafazoli (Iran)
Professor Otilia Arosemena de Tejeira (Panama)
Mr. Christian Fouchet (Frankrike)
Professor E.P. Papanoutsos (Grekland)
Dr. Eugenio Matute Canizales (Honduras)
Mr. M.C. Chagla (Indien)
Professor Luigi Gui (Italien)
Mr. Toru Haguiwara (Japan)
Mr. S.M. Sharif (Pakistan)

Mr. S. Wierblowski (Polen)
Dr. Ibra Mamadou Wane (Senegal)
Mr. S.J. Luyimbazi Zake (Uganda)
Lord Bowden (England)
Dr. J.M. Siso Martinez (Venezuela)

Styrelsens övriga medlemmar för 1965-66

Dr. Atilio Dell'Oro Maini (Argentina)
Mr. Juvenal Hernandez (Chile)
Mr. Julien Cain (Frankrike)
Dr. Moshe Avidor (Israel)
Mr. Gian Franco Pompei (Italien)
Mr. Amadou Hampate Ba (Mali)
Dr. Silvio Zavala (Mexiko)
Mr. Mohammed El Fasi (Marocko)
Mr. Samuel J. Cooley (Nigeria)
Mr. Zinda Arbab (Sudan)
Dr. Hilding Eek (Sverige)
Professor Bedrettin Tuncel (Turkiet)
Dr. Sarwat Okasha (Förenade Arab Republiken)
Mrs. Mary Smieton (England)